

พื้นที่ปลูกที่เหมาะสมสำหรับปาล์มน้ำมัน

ปาล์มน้ำมันเป็นพืชยืนต้นที่ให้ผลผลิตน้ำมันสูงเมื่อเปรียบเทียบกับพืชให้น้ำมันชนิดอื่น มีการเจริญเติบโตทางลำต้นอย่างรวดเร็ว และมีอายุการให้ผลผลิตที่ยาวนาน โดยไม่มีระยะพักตัว ผลิตทางใบประมาณเดือนละ 2 ทางใบ ในแต่ละทางใบจะมีตาดอกที่สามารถพัฒนาเป็นทะลายปาล์ม ซึ่งใช้เวลาตั้งแต่เกิดตาดอกจนถึงระยะเก็บเกี่ยวประมาณ 31-43 เดือน ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม ดังนั้นการเลือกพื้นที่ที่มีสภาพแวดล้อมเหมาะสมจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญมากในการเจริญเติบโตและให้ผลผลิตอย่างต่อเนื่องของปาล์มน้ำมัน ได้แก่

- 1. สภาพพื้นที่** ควรเป็นที่ราบหรือลาดเอียงเล็กน้อย 1-12% แต่ไม่ควรเกิน 23% หากเป็นพื้นที่ลุ่มควรมีการทำทางระบายน้ำเพื่อป้องกันน้ำท่วมขัง
- 2. ดิน** ควรเป็นดินร่วน ดินร่วนปนดินเหนียว ดินเหนียว มีชั้นหน้าดินลึกมากกว่า 75 เซนติเมตร มีความอุดมสมบูรณ์สูงถึงปานกลาง เนื้อดินไม่ควรเป็นทรายจัด ไม่มีชั้นลูกรัง หรือชั้นดินดานสูงมากกว่า 0.50 เมตร ไม่ควรปลูกในพื้นที่ดินพรุเนื่องจากมีความเป็นกรดสูง ดินค่อนข้างเค็ม และพื้นที่ที่มีน้ำท่วมขังนาน
- 3. การระบายน้ำ** มีการระบายน้ำดีถึงปานกลาง น้ำไม่แช่ขังนาน มีระดับน้ำใต้ดินตื้น ความเป็นกรดเป็นด่าง (pH) ของดินที่เหมาะสม คือ 4-6
- 4. ปริมาณน้ำฝน** มีปริมาณน้ำฝนไม่น้อยกว่า 1,800 มิลลิเมตร/ปี แต่ละเดือนควรมีฝนเฉลี่ยประมาณ 120 มิลลิเมตร/เดือน ฝนทิ้งช่วงติดต่อกันนานไม่เกิน 3 เดือน เพราะช่วงแล้งที่ยาวนานจะทำให้ดอกตัวเมียลดลง และดอกตัวผู้เพิ่มขึ้น ทำให้ผลผลิตลดลงในเวลา 19-22 เดือนหลังจากนั้น
- 5. แหล่งน้ำ** ต้องมีเพียงพอสำรองไว้ใช้ หากในพื้นที่นั้นมีการขาดน้ำมากกว่า 300 มิลลิเมตร/ปี หรือมีช่วงแล้งติดต่อกันมากกว่า 4 เดือน
- 6. แสงแดด** ปาล์มน้ำมันเป็นพืชที่มีอัตราการสังเคราะห์แสงสูง ต้องการแสงแดดประมาณ 2,000 ชั่วโมง/ปี หรือไม่ควรต่ำกว่า 5 ชั่วโมง/วัน
- 7. อุณหภูมิ** ที่เหมาะสม คือ 22-32 องศาเซลเซียส
- 8. ลม** ลมอ่อนๆ จะช่วยลดความร้อนในทรงพุ่ม และช่วยการถ่ายเทละอองเกสร

เมื่อพิจารณาจากสภาพแวดล้อมเหมาะสม พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงใต้มีความเหมาะสมต่อการปลูกปาล์มน้ำมันหลายด้าน เนื่องจากมีสภาพภูมิอากาศที่ค่อนข้างเหมาะสม ทั้งในด้านสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศ คือ อุณหภูมิเฉลี่ยของภาคอยู่ระหว่าง 27-30 องศาเซลเซียส เป็นพื้นที่บริเวณชายฝั่งยาวไปตามแนวอ่าวไทย ทำให้ได้รับลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ผ่านอ่าวไทย เข้าสู่ตอนในของภาค ทำให้จังหวัดตราดและจันทบุรี ที่อยู่ตามชายฝั่งมีฝนตกชุก ปริมาณน้ำฝนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดมากกว่า 4,000 มิลลิเมตร/ปี ส่วนตอนในของภาคแม้จะมีฝนตกน้อย คือ จังหวัดชลบุรี สระแก้ว ปราจีนบุรี และระยอง ก็ยังมีปริมาณฝนเฉลี่ย 1,200-2,000 มิลลิเมตร/ปี (สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 6, 2554) ซึ่งเพียงพอต่อการเจริญเติบโตของปาล์มน้ำมันได้เป็นอย่างดี

ตารางที่ 2 เกณฑ์การพิจารณาพื้นที่เหมาะสมต่อปาล์มน้ำมัน

รายการ	เหมาะสมมาก	เหมาะสม	เหมาะสมปานกลาง	ไม่เหมาะสม
ลักษณะพื้นที่	ที่ราบ น้ำไม่ขัง	ที่ราบ น้ำขัง	ลาดเท	ลาดชัน
ความลาดเอียง (%)	0-5	6-12	12-28	สูงกว่า 28
เนื้อดิน	ร่วนเหนียว	ร่วน	ร่วนปนทราย	ทราย
ดินลึก (เมตร)	มากกว่า 0.75	0.50-0.75	0.25-0.50	ตื้นมาก
การระบายน้ำ	ดี	ค่อนข้างดี	ค่อนข้างเลว	เลว
ลักษณะพื้นที่	ไม่ต้องปรับปรุง	ยกร่อง	ร่องระบายน้ำ	-
ความเป็นกรด-ด่างของดิน	4.5-5.5	4.0-4.5 , 5.5-6.0	3.0-4.0 , 6.0-7.0	มากกว่า 7.0 , น้อยกว่า 3.0
ฝนทิ้งช่วง (เดือน)	0-1	2-3	3-4	มากกว่า 4
แล้งมากกว่า 3 เดือน	มีแหล่งน้ำพอ	มีน้ำให้มากกว่า 3 เดือน	มีน้ำให้ 1-2 เดือน	ไม่มีแหล่งน้ำ

นอกจากสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมข้างต้น การจัดการธาตุอาหารเพื่อให้ได้ผลผลิตตามต้องการ นับเป็นอีกปัจจัยที่สำคัญมาก เพราะค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ นับเป็นค่าปุ๋ยเคมีถึง 35-60% ของต้นทุน เนื่องจากปาล์มน้ำมันจัดเป็นพืชอุตสาหกรรม ต้องคิดการลงทุนเป็นหน่วยพื้นที่ โดยมีเป้าหมายคือ "กำไรต่อหน่วยพื้นที่สูงสุด" ดังนั้นการลดต้นทุนการผลิตในทุกด้าน จึงเป็นเรื่องที่ควรนำมาพิจารณาอย่างยิ่ง โดยเฉพาะด้านปุ๋ยเคมี เพราะถึงแม้ลดต้นทุนปุ๋ยเคมีต่อตันได้เพียงเล็กน้อย ก็สามารถลดต้นทุนการผลิตต่อพื้นที่ได้เป็นอย่างมาก